

ACTE ALE AUTORITĂȚII NAȚIONALE DE REGLEMENTARE ÎN DOMENIUL ENERGIEI

AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE REGLEMENTARE ÎN DOMENIUL ENERGIEI

ORDIN

privind modificarea anexei la Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 51/2013 pentru aprobarea Regulamentului privind cadrul organizat de tranzacționare pe piețele centralizate de gaze naturale administrate de Societatea Bursa Română de Mărfuri (Romanian Commodities Exchange) — S.A.

Având în vedere prevederile art. 99 lit. d) și ale art. 146 alin. (1) din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare,

în temeiul prevederilor art. 5 alin. (1) lit. c) și ale art. 10 alin. (1) lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 33/2007 privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 160/2012, cu modificările și completările ulterioare,

președintele Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei emite următorul ordin:

Art. I. — Anexa la Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 51/2013 pentru aprobarea Regulamentului privind cadrul organizat de tranzacționare pe piețele centralizate de gaze naturale administrate de Societatea Bursa Română de Mărfuri (Romanian Commodities Exchange) — S.A., publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 468 din 29 iulie 2013, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se înlocuiește cu anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. II. — Departamentele de specialitate din cadrul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei vor urmări respectarea prevederilor prezentului ordin, iar Societatea Bursa Română de Mărfuri (Romanian Commodities Exchange) — S.A., în calitate de operator al piețelor centralizate de gaze naturale, și participanții la piețele centralizate de gaze naturale administrate de Societatea Bursa Română de Mărfuri (Romanian Commodities Exchange) — S.A. vor proceda la ducerea la îndeplinire a acestuia.

Art. III. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Președintele Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei,
Dumitru Chiriță

București, 3 octombrie 2018.
Nr. 176.

ANEXĂ
(Anexa la Ordinul nr. 51/2013)

REGULAMENT

privind cadrul organizat de tranzacționare pe piețele centralizate de gaze naturale administrate de Societatea Bursa Română de Mărfuri (Romanian Commodities Exchange) — S.A.

CAPITOLUL I

Scop

Art. 1. — Prezentul regulament stabilește cadrul organizat pentru tranzacționarea pe piețele centralizate de gaze naturale, pe termen scurt, mediu și lung, cu excepția pieței de echilibrare.

CAPITOLUL II

Domeniul de aplicare

Art. 2. — Prezentul regulament se aplică producătorilor, titularilor de licență de furnizare, titularilor de licență de distribuție și titularilor de licență de transport din sectorul gazelor naturale. Prin excepție, la tranzacțiile organizate pe piețele centralizate de gaze naturale pot participa și clienții casnici și noncasnici, însă numai în vederea achiziționării de gaze naturale.

CAPITOLUL III

Termeni, definiții și abrevieri

Art. 3. — (1) În înțelesul prezentului regulament, termenii folosiți au următoarele semnificații:

a) *acord general privind predarea-preluarea gazelor naturale* — condiții generale de contractare asumate de către participanții la licitații, în baza cărora se încheie contracte individuale între părțile în tranzacție.

b) *activ standard* — produs (activ suport) definit în cadrul sistemului de tranzacționare al Societății Bursa Română de Mărfuri (Romanian Commodities Exchange) — S.A., denumită în continuare *BRM*, având ca obiect vânzarea-cumpărarea de gaze naturale; tranzacțiile au la bază contractul de vânzare-cumpărare asociat fiecărei proceduri de tranzacționare avizate

de Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei. Excepție fac activele tranzacționate în baza „Procedurii de tranzacționare pe piețele centralizate de gaze naturale administrate de Societatea Bursa Română de Mărfuri — S.A. în condițiile utilizării unei case de clearing/contrapărți”, caz în care tranzacțiile au la bază Acordul general privind predarea-preluarea gazelor naturale asociat acestei proceduri;

c) *activ non-standard* — produs (activ-suport) definit în cadrul sistemului de tranzacționare al BRM, având ca obiect vânzarea-cumpărarea de gaze naturale pe diferite perioade de timp și care are la bază contractul de vânzare-cumpărare definit de către participantul inițiator al ordinului de vânzare/cumpărare;

d) *atribut Total/Parțial* — specificație asociată ordinului introdus și întreținut de broker, prin care se precizează dacă ordinul poate fi tranzacționat integral sau se acceptă tranzacții cu cantități mai mici decât cea introdusă/întreținută în ordin;

e) *autoritate competentă* — Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei (ANRE);

f) *broker* — persoana fizică aflată în relații de muncă cu operatorul economic sau cu o societate de brokeraj, având ca principale atribuții menținerea relației cu operatorul pieței centralizate, introducerea și întreținerea ordinelor în timpul ședințelor de tranzacționare și dreptul de a angaja răspunderea operatorului economic pe care-l reprezintă în relația cu operatorul pieței centralizate;

g) *casă de clearing* — societate financiară pe care operatorul BRM o va putea desemna să desfășoare rolul de contraparte centrală pentru tranzacțiile efectuate pe platforma sa electronică de tranzacționare;

h) *contraparte* — entitate care se interpune între vânzător și cumpărător, devenind cumpărător pentru vânzător, respectiv vânzător pentru cumpărător, cu scopul asigurării procesului de încasare (debitare direct)/facturare ca urmare a tranzacției încheiate pe piața bursieră, în numele acestora. BRM poate asigura rolul de contraparte în cadrul tranzacțiilor desfășurate pe piețele centralizate de gaze naturale;

i) *convenție de participare* — acord standard definit de operatorul pieței centralizate, care se încheie cu participanții și este avizat de autoritatea competentă; prevede drepturile și obligațiile reciproce ale părților;

j) *excepție de joc* — contractul de joc nu produce efecte obligatorii și deci creditorul (câștigătorul) nu are acțiune în justiție pentru a-și reclama câștigul; astfel, debitorul acționat în justiție poate opune creditorului lipsa de efecte obligatorii și de sancțiune a jocului, denumită *excepție de joc*, care este o excepție de ordine publică;

k) *novație* — o convenție prin care părțile unui raport juridic obligațional sting o obligație existentă, înlocuind-o cu o nouă obligație. Atunci când operatorul piețelor centralizate apelează la serviciile unei case de clearing sau este contraparte, aceasta are rolul de a garanta buna desfășurare a procesului de decontare între clienți prin interpunerea între aceștia, precum și prin sistemul de garanții aplicat participanților la piața centralizată; casa de clearing/contrapartea devine astfel cumpărător pentru clientul care vinde și vânzător pentru clientul care cumpără;

l) *ofertă de vânzare/cumpărare* — ofertă introdusă de către un participant, ce constă într-o pereche preț-cantitate și care reprezintă angajamentul ferm al participantului;

m) *participant* — operator economic din sectorul gazelor naturale/client final care se înscrie ca membru afiliat sau este acționar la BRM și semnează Convenția de participare la piața centralizată de gaze naturale;

n) *preț de adjudecare* — prețul la care s-a efectuat tranzacția și care este înregistrat în sistemul de tranzacționare;

o) *prețul cel mai bun* — prețul cel mai mic în situația ordinelor de vânzare, respectiv prețul cel mai mare în situația ordinelor de cumpărare;

p) *raport de tranzacționare* — situație emisă de sistemele de tranzacționare pentru fiecare participant și/ sau pentru casa de clearing, conținând date complete privind tranzacțiile realizate;

q) *sesiune de tranzacționare* — interval de timp în care se derulează procedura de tranzacționare dublu competitivă și în care se pot introduce, modifica sau anula oferte și încheia tranzacții dacă sunt îndeplinite condițiile de corelare a ofertelor de vânzare cu cele de cumpărare;

r) *sisteme de tranzacționare* — sisteme informatice deținute și administrate de BRM în scopul realizării tranzacțiilor;

s) *ședința de tranzacționare* — interval de timp în care se derulează procesul de tranzacționare și în care se pot introduce, modifica sau anula oferte și încheia tranzacții dacă sunt îndeplinite condițiile de corelare a ofertelor de vânzare cu cele de cumpărare;

t) *tranzacționare „Total untrade”* — specificația asociată ordinului introdus și întreținut de broker, prin care se specifică faptul că tranzacționarea întregii cantități se face printr-o singură tranzacție;

u) *tranzacționare „Total multitrade”* — specificația asociată ordinului introdus și întreținut de broker, prin care se specifică faptul că tranzacționarea întregii cantități este obligatorie și se poate face prin două sau mai multe tranzacții;

v) *„Whitelist”* — opțiune în sistemul de tranzacționare pusă la dispoziția participantului, prin care se permit acestuia selectarea și întreținerea unui grup cu care se acceptă tranzacționarea.

(2) ceilalți termeni utilizați în prezentul regulament au semnificația prevăzută prin legislația în vigoare.

CAPITOLUL IV

Produse destinate tranzacționării

Art. 4. — Produsele care pot fi tranzacționate pe piețele centralizate de gaze naturale administrate de BRM sunt:

a) gaze naturale cu perioade standard de livrare de: pentru ziua în curs, o zi, o săptămână, o lună, un trimestru, următoarele 4 luni, următoarele 5 luni, semestru, 6 luni sezon cald (aprilie—septembrie), 6 luni sezon rece (octombrie—martie), un an calendaristic/multiplu de an calendaristic și an gazier.

b) gaze naturale cu alte perioade de livrare.

Art. 5. — Produsele pentru ziua în curs, precum și cele pentru perioada de o zi se tranzacționează numai prin active standard, iar cele cu o perioadă de livrare mai mare de o zi se pot tranzacționa atât prin active standard, cât și prin active non-standard.

CAPITOLUL V

Organizarea și desfășurarea ședințelor/sesiunilor de tranzacționare

Art. 6. — Tranzacțiile efectuate în conformitate cu prevederile prezentului regulament sunt considerate pentru participanți acte de comerț și dau naștere unor obligații valide și valabile pe

întreaga durată, de la încheierea tranzacției până la stingerea tuturor obligațiilor contractuale, cărora nu li se poate opune excepția de joc.

Art. 7. — Înscrierea, suspendarea sau revocarea participanților la piețele centralizate, depunerea ofertelor și organizarea ședințelor de tranzacționare se desfășoară în conformitate cu procedurile operaționale specifice, elaborate de operatorul piețelor centralizate și avizate de autoritatea competentă.

Art. 8. — Operatorul piețelor centralizate asigură tranzacționarea prin negociere continuă pe platforma electronică de tranzacționare (on-line) și prin organizarea de ședințe de tranzacționare cu prezență fizică.

Art. 9. — Pentru activele definite pe baza ordinelor inițitoare se pot organiza ședințe de tranzacționare electronice sau cu prezență fizică.

Art. 10. — Ședințele/sesiunile de tranzacționare sunt programate de operatorul piețelor centralizate. Programul ședințelor/sesiunilor de tranzacționare este public pe site-ul specializat al operatorului piețelor centralizate.

Art. 11. — Ședințele/sesiunile de tranzacționare sunt coordonate și supravegheate de un coordonator de ședință, care are următoarele atribuții:

- a) să deschidă și să închidă ședințele de tranzacționare;
- b) să asigure desfășurarea în bune condiții a ședințelor/sesiunilor de tranzacționare;
- c) să întrerupă, dacă este cazul, ședințele/sesiunile de tranzacționare, cu avizul președintelui-director general. Situațiile în care se pot întrerupe ședințele/sesiunile de tranzacționare de către coordonatorul de ședință pot fi determinate de disfuncționalități tehnice, sau de alte cauze asemănătoare;
- d) să interzică accesul la platformele de tranzacționare al brokerilor care au fost suspendați ori care au pierdut dreptul de a tranzacționa;
- e) să editeze raportul de tranzacționare;
- f) să facă publice rezultatele ședinței/sesiunii de tranzacționare pe site-urile BRM, în conformitate cu art. 35.

Art. 12. — Pentru procedura electronică de tranzacționare în care brokerii au posibilitatea întreținerii perioadei de livrare, atribuțiile operatorului piețelor centralizate sunt:

- a) să întrerupă, dacă este cazul, sesiunile de tranzacționare, cu avizul președintelui - director general, cu notificarea părților și precizarea motivului întreruperii;
- b) să interzică participarea la tranzacționare a participanților care au fost suspendați ori care au pierdut dreptul de a tranzacționa.

Art. 13. — Ședința de tranzacționare desfășurată pe baza unui ordin inițiator cuprinde 3 etape:

- a) deschiderea ședinței;
- b) sesiunea de tranzacționare;
- c) închiderea ședinței.

Art. 14. — În situația tranzacționării de active definite pe baza unui ordin inițiator, începând cu momentul publicării ordinului, operatorii economici interesați în participarea la ședința de tranzacționare pot solicita clarificări participantului inițiator al ordinului, prin intermediul operatorului piețelor centralizate. Răspunsurile la clarificări vor fi publicate alături de celelalte documente asociate ordinului inițiator.

Art. 15. — În conținutul răspunsului la clarificări nu va fi menționată identitatea participantului care a solicitat clarificările.

Art. 16. — Participantul care a transmis ordinul inițiator trebuie să răspundă clarificărilor cu cel puțin două zile lucrătoare înainte de data la care a fost programată ședința de tranzacționare.

Art. 17. — În urma solicitărilor de clarificare, participantul care a transmis operatorului piețelor centralizate ordinul inițiator are următoarele posibilități:

- a) să modifice documentele asociate ordinului inițiator;
- b) să decidă decalarea datei și orei de desfășurare a ședinței de tranzacționare după consultarea operatorului pieței.

CAPITOLUL VI

Tranzacționarea ordinelor. Reguli de tranzacționare

Art. 18. — În situația tranzacționării unui activ definit pe baza unui ordin inițiator, pe sensul ordinului inițiator (vânzare-cumpărare) sunt permise introducerea și întreținerea unui singur ordin de către brokerul care a transmis operatorului piețelor centralizate ordinul inițiator.

Art. 19. — În cazul ordinelor care au asociat atributul „Total/Parțial”, tranzacționarea ordinelor se face astfel:

- a) dacă este îndeplinită condiția de preț, se efectuează tranzacție dacă ordinul cu cantitatea cea mai mare are atributul „Parțial”;
- b) dacă cele două ordine pentru care este îndeplinită condiția de preț au aceeași cantitate, indiferent de atributul „Total/Parțial” asociat ordinelor, se efectuează tranzacție.

Art. 20. — În situația în care condiția de preț este îndeplinită de două sau mai multe ordine, tranzacționarea se face începând cu ordinul cu prețul cel mai bun, sub rezerva respectării atributului de „Total/Parțial”, și în cazul în care cantitățile ordinelor corespund.

Art. 21. — În situația procedurii electronice de tranzacționare în care brokerii au dreptul de a întreține perioada de livrare, ordinele de cumpărare au implicit asociat atributul „Total untrade”, iar ordinele de vânzare pot avea atributul „Total untrade” sau „Total multitrade”, după caz.

CAPITOLUL VII

Garanții

Art. 22. — Pentru a putea tranzacționa, un participant trebuie să constituie o garanție de participare în favoarea operatorului piețelor centralizate, în cuantumul stabilit de acesta în procedurile specifice de tranzacționare.

Art. 23. — În situația în care participantul nu este parte în tranzacție, garanția i se restituie în cel mult 3 zile lucrătoare, pe baza unei cereri în care se menționează contul și banca în care se face restituirea.

Art. 24. — În situația în care participantul este parte într-o tranzacție, dar cu o cantitate mai mică decât cea pentru care a depus garanție, prevederile de la art. 23 se aplică doar pentru partea din garanție asociată cantității netranzacționate.

Art. 25. — În situația în care participantul este parte într-o tranzacție, garanția este blocată de operatorul piețelor centralizate până la semnarea contractului de vânzare-cumpărare. În această perioadă, garanția blocată nu poate fi folosită în scopul participării la o altă ședință de tranzacționare în cadrul pieței centralizate de gaze naturale.

Art. 26. — (1) Operatorul piețelor centralizate va executa garanția de participare, în condițiile în care participantul, deși a efectuat o tranzacție, nu semnează contractul de vânzare-cumpărare.

(2) În situația în care participantul transmite operatorului piețelor centralizate un ordin inițiator, iar brokerul său nu participă la ședința de tranzacționare programată, de mai mult de 3 ori în decursul unui an, BRM poate aplica penalizări, în limita garanției depuse de participant, cu avizul consiliului de administrație.

Art. 27. — (1) Operatorul piețelor centralizate va executa garanția ambilor participanți — parte în contract în situația în care, în contractul de vânzare-cumpărare semnat, nu sunt consemnate aceleași elemente din oferta tranzacționată, respectiv aceeași cantitate cu cea tranzacționată, același preț cu cel al tranzacției sau aceeași perioadă de livrare cu cea care a făcut obiectul tranzacționării.

(2) Operatorul piețelor centralizate va notifica autoritatea competentă cu privire la participanții care, în contractul de vânzare-cumpărare semnat, nu consemnează aceleași elemente din oferta tranzacționată.

Art. 28. — Garanția executată de operatorul piețelor centralizate se va vira astfel:

a) părți prejudiciate prin nesemnarea contractului de către cealaltă parte;

b) părți/părților declarate câștigătoare — în situația în care participantul care a transmis ordinul inițiator nu semnează contractul de vânzare-cumpărare;

c) tuturor participanților la ședința de tranzacționare, proporțional cu cantitatea din ordinul acestora — în situațiile prevăzute la art. 27 alin. (1).

Art. 29. — În situația procedurii electronice de tranzacționare în care brokerii au dreptul de a întreține perioada de livrare, poate fi folosită opțiunea de „Whitelist”, descrisă în procedura de tranzacționare, situație în care operatorii economici nu trebuie să constituie garanții de participare.

CAPITOLUL VIII

Utilizarea serviciilor unei case de clearing/contrapărți

Art. 30. — Atunci când operatorul piețelor centralizate este contraparte/apelează la serviciile unei case de clearing, contraparta/casa de clearing are rolul de a garanta buna desfășurare a procesului de decontare între clienți prin interpunerea între aceștia, precum și prin sistemul de garanții aplicat participanților la piața centralizată. Casa de clearing/contraparta devine astfel cumpărător pentru participantul la piețele centralizate care vinde și vânzător pentru participantul la piețele centralizate care cumpără. Acest proces este denumit „novație” și se caracterizează prin următoarele particularități:

a) pot participa toți operatorii economici care se califică pentru a fi membri ai casei de clearing/contrapărți, conform criteriilor impuse de aceasta;

b) sistemul de garantare va fi cel prevăzut în regulamentele casei de clearing/contrapărți, care vor fi publicate pe site-ul casei de clearing/pe site-ul contrapărți;

c) vor putea fi tranzacționate doar active standard, ale căror specificații sunt stabilite în procedurile de tranzacționare;

d) programul și orarul platformei de tranzacționare vor ține seama de zilele bancare și de programul de funcționare al operatorului piețelor centralizate și al casei de clearing/contrapărți;

e) procedura de tranzacționare folosită va fi procedura dublu competitivă specificată în Procedura de tranzacționare pe

piețele centralizate de gaze naturale administrate de Societatea Bursa Română de Mărfuri — S.A., în condițiile utilizării unei case de clearing/contrapărți;

f) tranzacțiile realizate vor fi validate de BRM/transmise spre validare către sistemul informatic al casei de clearing, tranzacțiile fiind considerate încheiate numai după confirmarea finală a casei de clearing/contrapărți.

CAPITOLUL IX

Dispoziții tranzitorii și finale

Art. 31. — Participarea la piețele centralizate de gaze naturale administrate de BRM este voluntară.

Art. 32. — Un participant se poate retrage din proprie inițiativă de la participarea pe piața centralizată de gaze naturale administrată de BRM în baza unei înștiințări scrise.

Art. 33. — BRM poate suspenda sau poate exclude un operator economic de la participarea la piața centralizată în situația în care acesta nu respectă prevederile prezentului regulament, ale convenției de participare sau ale procedurilor avizate de autoritatea competentă.

Art. 34. — (1) În situația programării unei ședințe de tranzacționare pe baza unui ordin inițiator, operatorul piețelor centralizate va publica pe site-ul său specializat: ordinul inițiator, documentele asociate ordinului inițiator și orice alte informații considerate necesare.

(2) În cazul tranzacționării activelor nonstandard prin procedura simplu competitivă, operatorul piețelor centralizate va publica lista participanților la ședința de tranzacționare numai dacă aceasta cuprinde cel puțin 3 participanți.

(3) În cazul tranzacționării activelor standard prin procedura dublu competitivă, operatorul piețelor centralizate va publica lista participanților la sesiunea de tranzacționare numai dacă aceasta cuprinde cel puțin 3 participanți.

Art. 35. — Operatorul piețelor centralizate va publica pe site-urile sale specializate, până la ora 18.00, următoarele informații aferente tranzacțiilor încheiate în ultimele 24 de ore:

a) rezultatele ședințelor de tranzacționare simplu competitive, precizând, pentru fiecare tranzacție încheiată, următoarele elemente: modalitatea de tranzacționare, tipul de produs tranzacționat, prețul de pornire, prețul de adjudecare, cantitatea contractată și perioada de livrare;

b) rezultatele sesiunilor de tranzacționare dublu competitive, pentru fiecare activ standard în parte, precizând următoarele elemente: denumirea produsului, denumirea activului, cea mai bună ofertă de cumpărare, cea mai bună ofertă de vânzare, prețul de atribuire, cantitatea tranzacționată. Totodată, se vor publica, la sfârșitul fiecărei zile, prețul mediu ponderat și cantitatea totală tranzacționată aferente fiecărui produs standard.

Art. 36. — Datele și informațiile prevăzute la art. 34 și 35 vor fi publicate o perioadă de minimum 2 (doi) ani.

Art. 37. — Operatorul piețelor centralizate va face publice pe site-ul său: tarifele și comisioanele practicate, prezentul regulament, precum și toate procedurile asociate activității de administrare a piețelor centralizate de gaze naturale, avizate de autoritatea competentă.

Art. 38. — Orice modificări aduse procedurilor de tranzacționare de către operatorul piețelor centralizate vor intra în vigoare numai după obținerea avizului autorității competente.